

گفت‌وگوی «جوان» با کارشناس هنری نقوش محراب نماز و قبرستان

نقوش هنری ایرانیان در قبرستان‌ها شگفت‌انگیز است

مرثی صالحی | استیم

و توجهشان را به سمت محتوای اثر هنری معطوف کردند.اینکه هنرمند در یک تابلوی نقاشی چه چیزهایی کشیده‌و در یک مجسمه چه مفاهیم وداستان‌هایی را نشان داده‌است، این گروه سعی کردند مفاهیم پنهان در پشت این تصاویر،نقوش و مجسمه‌ها را پیدا کنند که لازمه چنین کاری دانستن تاریخ، آشنایی با دین، فرهنگ، اسطوره‌ها، فلسفه و مفاهیم این چنینی بود و کاری که انجام دادم منطبق بر این روش بوده‌است.قالیچه نماز را به مثابه یک اثر هنری در نظر گرفتیم که تحت تأثیر عوامل مختلفی مثل دین، فرهنگ ایرانی، تاریخ و تفکر بوده و سعی کردم آن قدر در تاریخ عقب بروم تا بفهمم ایده‌اصلی نقاشی نقش محراب روی این تابلو، از یافته‌ها به کجا می‌رسد و از کجا سر چشمه می‌گیرد. استاد راهنما از من پرسید: «پیش از اسلام این یافته‌ها چه کاربردی داشتند؟»

با استفاده از تاریخ تصویر نشان دادم که با مرگ ارتباط داشتند. در همین زمان جای پای مرگ و مراسم مرتبط با مرگ در میانه نقش محراب را هم به شکلی می‌شود پیدا کرد. حتی قالیچه‌ای که روی قبرها پهن می‌کنند، عموماً نقش محراب دارد. نقش محراب را روی خیلی از سنگ قبرهای تخت فولاد می‌توانید پیدا کنید. مثال‌های خیلی زیاد دیگری که من با تکیه بر س آن مثال‌ها

ثابت کردم پیش از اسلام پای مرگ زیاد در زندگی آن جامعه در میان بوده‌اما چرایی و چگونگی این ارتباط را در تز دکتری خود نشان خواهم داد.

چقدر تنوع در قبرها وجود دارد که گمانه‌زنی ادیان قبل از اسلام را قوی می‌کند؟

خیلی زیاد. در مورد دین مردم ایران، پیش از اسلام، هنوز هیچ تئولوژیستی نتوانسته با قطعیت نظر بدهد.به‌طور قطع نمی‌توانیم پیش از اسلام دین مردم ایران در قلات ایران چه بوده‌است. می‌دانیم که گروهی زرتشتی بودند اما آیا همه زرتشتی بودند؟ آیا هخامنشیان هم زرتشتی بودند؟ نمی‌دانیم.به همین دلیل تنوع این‌های تدفینی ایران پیش از اسلام زیاد است.حدس می‌زنیم گروهی مردگانشان را در همین قبرهایی که برای ما به ارث گذاشته‌اند، دفن می‌کردند. معتقدم قبرستان سفیدچاه مازندران در منطقه فولاد دیده‌اید. آجری یا سنگی بودندشان؛ در کل جزئیات زیادند. برای چنین ادعایی خواهد بود.

شما به مناطق مختلف کشور سفر کردید و تحقیقاتی روی

یافته‌ها چه بوده؟

خیلی چیزها دیدم و تجربه خوبی بود؛ چیزهایی که انتظارش را اصلاً نداشتم اما من هنوز از غرب و شمال‌غرب ایران عکاسی نکردم. دو منطقه‌ای که جمعیت کرد‌ها و ترک‌های ایران هستند و تا وقتی آن مناطق را عکاسی نکردم هر گونه جمع‌بندی فاقد اعتبار است.

تحقیق درباره قبرها از نظر تاریخی و فرهنگی در دنیا مرسوم است؟

اطلاعی ندارم. من از قالیچه‌های نماز تحقیقات خود را شروع کردم و به قبرها رسیدم و هنوز جست‌وجوی در مورد کسانی که احتمالاً در دنیا روی این موضوع کار کرده‌باشند، انجام ندادم.

آیا قبرستان‌ها بی مثل تخت فولاد اصفهان و بزرگی نشان دادم که این میان پیدا می‌کنند؟

تخت فولاد و قبرستان‌ها اصفهان طبق یک الگوی مشترک ساخته شدند. در هر نقطه از این استان و بزرگی‌های مشترک را می‌شود دید که خاصی و قابل توجه محسوب می‌شود. **عجیب‌ترین قبرهایی که در ایران دیدید چه ویژگی‌هایی داشت؟**

یادم نمی‌آید. این ویژگی‌های دیده‌باشم که من را شگفت‌زده نکرده‌باشم. می‌توانم بگویم که هر خیلی خوبی به شما تضمین بدهم که هر قبرستان در ایران یک نمونه منحصr به فرد است. از زده روستای مجاور هم عکاسی کردم که فاصله روستاها باهم بیشتر از پنج پاناش کیلومتر نبود اما حتی دو قبرستان شبیه هم نبوده‌و چون نزدیکی روستاها و احتمال اثر گذاری و اثر پذیری روستاها از فرهنگ شد در قبرستان‌ها هم متمایز بودند.

روی قبرها غیر از تاریخ و مشخصات تونفی و شغل آنها چه چیزهای دیگری برای محققان وجود دارد؟

شکل کلی قبرها، دایره، بیضی، مستطیل یا مربع بودنشان. هم سطح با زمین بودن قبرها یا بر جسته بودنشان. بعضی از قبرها به شکل صندوق ساخته شده‌اند. نقوش تزئینی، درخت سرو، گل و بوته‌هایی که روی قبرهای تخت فولاد دیده‌اید. آجری یا سنگی بودنشان؛ در کل جزئیات زیادند. **مقبره‌های مستغف از چه زمانی در ایران باب شد؟**

سرپرست دفتر طرح‌های عمرانی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی اعلام کرد بازسازی سالن اصلی مجموعه تئاتر شهر، پایان می‌رسد و این سالن بازگشایی می‌شود. زهر نوروبی سرپرست دفتر طرح‌های عمرانی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی درباره زمان پایان بازسازی سالن اصلی مجموعه تئاتر شهر که پیش از این قرار بود در شهریور باشد، به مهر گفت: در روند بازسازی ممکن است کارهایی به پیمانکار اضافه شود که در قرارداد نبوده و این امر زمان بازسازی را طولانی‌تر می‌کند. طبق قرارداد اصلی مانشینری سالن اصلی مجموعه تئاتر شهر و نصب صندلی‌های آن در حال تکمیل است. وی درباره زمان بازگشایی مجدد سالن اصلی اعلام کرد: طبق هماهنگی‌هایی که با بهره‌بردار داریم، سالن اصلی مجموعه تئاتر شهر تا ۱۵ آبان آماده بهره‌برداری مجدد می‌شود. سرپرست دفتر طرح‌های عمرانی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، درباره فاز بعدی بازسازی مجموعه تئاتر شهر اظهار کرد: ما از یک مشاور تخصصی که مورد تأیید میراث فرهنگی است بهره می‌بریم که قرار است مطالعه وضعیت کل مجموعه تئاتر شهر را

فرهنگ‌و هنر

سرویس فرهنگی ۸۸۴۹۸۴۶۶

امیرعباس صادقی*

بزرگ‌ترین راهپیمایی دنیا در حالی در جریان است که کمترین پوشش خبری را در رسانه‌های جهان شاهد هستیم. وظیفه رسانه‌های کشور مان در مقابله با این بایکوت خبری، فراتر از چیزی است که اکنون شاهد هستیم.

این روزها بزرگ‌ترین راهپیمایی دنیا با بیشترین جمعیت در حال وقوع است اما کمترین پوشش خبری در رسانه‌های دنیا از این اتفاق بزرگ صورت می‌گیرد. دشمنان اسلام با تمام امکانات خود در حال تلاش برای بایکوت خبری جریان بزرگ اربعین هستند اما مگر می‌شود ندای «یا حسین(ع)» میلیون‌ها زائر عاشق را پنهان کرد؟

بر اساس آمارها تاکنون بیش از ۲ میلیون ایرانی در سامانه سماح ثبت‌نام کرده‌اند و پیش‌بینی می‌شود تعداد زائرانی که امسال از ایران به کربلا می‌روند، بیش از ۵ میلیون نفر است. در کنار اینها، زائرانی که از دیگر کشورهای مسلمان منطقه به این سفر می‌روند را فرار بدهید. شاید بتوان گفت بیش از ۲۰ میلیون جمعیت در مدت زمان ۱۵۰۱۰ روزه به عراق می‌روند اما با این حال، خبرهای بسیار کمی در رسانه‌های دنیا از این جمعیت منتشر می‌شود. سؤالی که در این بین وجود دارد این است که وظیفه ما و رسانه‌ها برای اطلاع‌رسانی به مردم جهان از این اتفاق بزرگ چیست و چگونه می‌توانیم آید این جمعیت را به مردم جهان برساییم؟ دشمنان اسلام تمام امکانات خود را به کار گرفته‌اند و بدون توقف در حال تلاش برای تحریف تاریخ و کمرنگ کردن یکی از مهم‌ترین اتفاقات جهان اسلام هستند؛ بنابراین وظیفه رسانه‌ها بسیار سنگین است. بارها این مثال زده شده که اگر عبارت «عشور» را به دو زبان فارسی و انگلیسی در اینترنت سرچ کنید، چه نتایج متفاوتی داده می‌شود. این موضوع نشان می‌دهد که دشمن برای تحریف اتفاقات جهان اسلام شوخی و تعارف ندارد. در

نگاهی به کتاب

«به من گفتند تنها بیا»

رویارویی با وحشت

داشجو که بومد ششهای جمعه، دانشجویها

را به مراسم دعای کمیل گلزار شهدای اصفهان می‌برند. شنبه بومد شهیدی در این مجموعه دفن شده که حاجت می‌دهد–

به اقتضای مورخ بودن خیلی با تردید به این مسئله نگاه می‌کردم و بیشتر برابم شبیه یک شوخی دخترانه بود تا یک واقعیت شهید؟ حاجت؟ مگر امامزاده است؟ یا امام رضانت؟ رفتم و قبر را دیدم. یک قبر معمولی بود و اسم شهید هم خاتم‌مستقیب حاکم شهید. یک معرفی است و شب‌های جمعه قبرش شلوغ می‌شود. بعداً وقتی جدی روی این موضوع کار می‌کردم در خیلی از متون کهن ادبیات فارسی، مخصوصاً متون موصوفه دیدم این یک سنت قدیمی است برای همین هم زیارت‌قبر حوری در متون دینی توصیه شده و اینکه بهتر است از دور برای مرده فاشه نرفستید و خاتم‌مسقر قبر حاضر شوید. من به عنوان یک مورخ واقعاً پذیرفتم که اگر کسانی هدف سران کاخ سفید مانند ایران اولویت شماره یک دولت و رسانه‌های آمریکا نامیده شد. در سال‌های پس از پیروزی بزرگ‌ترین انقلاب سده اخیر، ایران به کانون خبرساز دنیا تبدیل شد و ضرورت حضور پویا و زنده در فضای رسانه‌ای به ضرورتی بدیهی تبدیل شد. راه‌اندازی اول اقدامی برون‌مرزی در سازمان صدا و سیما شاید در نگاه دشمنان قسم‌خورده مردم ایران از زیبایی شد ولی گذشت زمان به مدبران ارشد رسانه ملی ثابت کرد که دوره افتند شبانه‌روزی مقابل بافندنی بی‌سابقه رسانه‌های غربی دیگر مانند ۲۰ سال پیش اثر چندان مطلوبی نخواهد داشت و باید از حالت واکنشی در عرصه رسانه به ویژه حوزه بین‌الملل خارج شده و گارد هجومی گرفته شود. نیل به

عماد رضایی

پایان جنگ جهانی دوم، آغاز عصر نوین ارتباطات بود که با سرعتی خیره‌کننده قرن بیستم را در نوردد و قرن بیست و یکم به نامش شد. صنعت رادیو و تلویزیون از حالت محلی خارج شده، کشوری و سرانجام بین‌المللی شد. کانال‌های ماهواره‌ای به زبان‌های گوناگون وارد منازل میلیاردها نفر از ساکنان کره خاکی شدند و فراگیر شدن اینترنت منوجبات ساخت گوشی‌های هوشمند نسل چهارم و پنجم را پدید آورد.

بر تیراژ و تأثیرگذاری شان روزنامه‌ها نیز در عرصه‌های قدرت حکمرانان روز به روز افزوده شد و تا همین دهه پیش، تیریک صفحه‌اول نیویورک تایمز اهرم فشار شدید سران کاخ سفید بر ملت‌های مستقل و شرافتمند به حساب می‌آمد و بمباران خبری افکار عمومی ساکن در کشورهای هدف سران کاخ سفید مانند ایران اولویت شماره یک دولت و رسانه‌های آمریکا نامیده شد. در سال‌های پس از پیروزی بزرگ‌ترین انقلاب سده اخیر، ایران به کانون خبرساز دنیا تبدیل شد و ضرورت حضور پویا و زنده در فضای رسانه‌ای به ضرورتی بدیهی تبدیل شد. راه‌اندازی اول اقدامی برون‌مرزی در سازمان صدا و سیما شاید در نگاه دشمنان قسم‌خورده مردم ایران از زیبایی شد ولی گذشت زمان به مدبران ارشد رسانه ملی ثابت کرد که دوره افتند شبانه‌روزی مقابل بافندنی بی‌سابقه رسانه‌های غربی دیگر مانند ۲۰ سال پیش اثر چندان مطلوبی نخواهد داشت و باید از حالت واکنشی در عرصه رسانه به ویژه حوزه بین‌الملل خارج شده و گارد هجومی گرفته شود. نیل به

اربعین و رسالت مهم رسانه‌ها

این بین شاید بتوان به چند نکته اساسی اشاره کرده، رسانه ملی در این روزها گزارش‌های زیادی از مناطق مرزی و مسیرهای پیاده‌روی پخش می‌کند. اقدام بسیار خوبی که باید بیش از این مورد توجه قرار گیرد با این حال معاونت برون‌مرزی صدا و سیما نقش بسیار مهم‌تری برعهده دارد و باید فعال‌تر شود تا صدایش را به گوش مخاطبان بیرونی برساند.

خبرگزاری‌ها نیز نقش بسیار مهمی دارند؛ این رسانه‌ها به دلیل دسترسی از خارج کشور، محل بسیار خوبی برای نشر اخبار اربعین و جمعیت میلیونی زائران است. بارها در گزارش‌هایی که از بی‌بی‌سی فارسی، VOA… و راجع به ایران پخش می‌شود، نام رسانه‌های ایرانی برده می‌شود. بنابراین مخاطب خارجی رسانه‌های ما را رصد می‌کند و مطمئناً اخبار اربعینی با بهترین قالب‌ها در بهترین زمان برای مخاطب خارجی که اختلاف ساعت دارد، می‌تواند این بایکوت خبری را بشکند. فضای مجازی زمینه مهم دیگری است که می‌تواند نقش آفرین باشد. همان‌طور که ایرانی‌ها بسیاری از اخبار خود از خارج کشور را از این طریق دریافت می‌کنند، مخاطب خارجی نیز از همین طریق مطلع می‌شود. بنابراین فعال شدن در این زمینه و راه‌اندازی پیج‌ها و کانال‌های متعدد در فضای مجازی نظیر تلگرام، اینستاگرام و… می‌تواند بسیار راهگشا باشد و پیام جهان اسلام را به مخاطب خارجی برساند. در پایان باید اشاره کرد که خطر بزرگی احساس می‌شود. دشمنان ما در حال تلاش برای تحریف هستند و ما هم دست روی دست گذاشته‌ایم. باید فضای رسانه‌ای اربعین را جدی گرفت و در آن فعال شد تا مخاطب دنیا بداند در اربعین چه خبر است. البته هر چه هست از برکت وجود اهل بیت است و ما کمترین نقش را داریم. با این حال نباید حرکت کردن برای نشر حادکناری اربعین را فراموش کنیم.

*مدیر روابط عمومی فرهنگسرای رسانه

—————

مغازهدار که برای سرگرمی اخبار منطقه را دنبال می‌کند.

در هر صورت احساس می‌کنی خودت همراه با سعاد به شهرهایی که زخمی و زنجور از تروزیسم و تفرقه بیگانه است قدم گذاشته‌ای.

برای ما که در ایران زندگی می‌کنیم شاید این یک آرزو باشد که خبرنگاران بتوانند به این راحتی با گروهک‌های تروریستی که به خون ایرانی‌ها تشنه‌اند، نیک بزند و این‌گونه بی‌برده آنها را ببینیم. در همین شرایط خواندن روایت سعاد هم برای ما غنیمت است. ابتدای کتاب توضیحات داده شده درباره وقایعی که برای خانواده مخنت افتاده، چگونگی تحصیل و اتفاقاتی که در آلمان برای او روی می‌دهد، کمی حوصله سرب است اما کم‌کم همراهی با ماجراجویی‌های سعاد شما را مطالعه کتاب بشیمان نمی‌کند. به تدریج سرعت وقایع هر فصل بالا می‌رود و مجبور می‌شوی دلهره‌ات را سطر به سطر با خود به همراه ببری. «به من گفتند تنها بیا»، این که ۳۳۶ صفحه است اما سفری کوتاه و گذرا به تمام کشورهایی است که مرمتش تصمیم دارند تغییری ایجاد کنند اما گاه در بازی استعمار به ضرر این تغییر کار کردند و گاه جای درست را نشاناه رفته و فریادش را درآورده‌اند.

تغییر آرایش رسانه‌ای از دفاع به حمله

بخشند و همین مسئله می‌طلبید که خبرنگار برون‌مرزی صدا و سیما نیز دستور کار مشخصی برای بی‌اثر کردن پروپاگاندای رسانه‌های غربی با هم‌راهی مدیران رسانه‌های برون‌مرزی، طراحی کنند که مستلزم بر دو گزینه‌است: ۱- انجام مصاحبه‌های متعدد با کارشناسان شرافتمند و ازادمنش غربی در راستای تبیین سیاست‌های استعماری آمریکا و انگلستان علیه دولت و ملت ایران بخصوص بعد از توقیف نفتکش ایرانی توسط ارتش برتانیا در تنگه جبل الطارق که نهایتاً با توقیف نفتکش انگلیسی متخلف در آب‌های تنگه هر مز پررنگ‌تر شد.

۲- دراختن به ابعاد وسیع پرونده‌های غیراخلاقی دونالد ترامپ در ارتباط با هنرپیشه‌های زن بنام مایلوود، دادن رشوه به واسطه و کیش به آنها جهت حق السکوت، فرارهای مالیاتی و سوءاستفاده از اختیارات ریاست جمهوری برای دادن پست‌های مدیریتی به دختر و دامادش جرارد کوشنر.

برای اولین بار در نبرد رسانه‌ای میان آمریکا و ایران این جمهوری اسلامی ایران است که رسانه‌هایش هجوم گسترده پوشش اخبار این چنینی علیه سیاست‌های امریکازا آغاز کردند و رسانه‌های غربی به ویژه امریکایی مجبور به واکنش و پاسخگویی در برابر بمباران خبری ترامپ توسط رسانه‌های برون‌مرزی صدا و سیما شدند. تلاوم چنین روند مثبتی نیازمند بالاتر رفتن سطح سواد رسانه‌ای خبرنگاران برون‌مرزی و نیز آفرودن بدانش عمومی، داشتن نگاه دره‌بینی به ویژه در حوزه روابط بین‌الملل و نیز قدرت درک بالای تجزیسه و تحلیل از روش‌های رسانه‌ای دشمن دارد.

فرم اشتراک روزنامه جوان

- ۱. مبلغ اشتراک را براساس جدول راهنمای مندرج به حساب سبیا ۰۰۷۰۰۲۳۰۱۵۹۵۲۳۰۱ بانک ملی شعبه میدان فردوسی به نام شرکت پیام آوران نشر روز واریز نمائید.
- ۲. فرم پر شده اشتراک را به همراه اصل فیش بانکی به وسیله پست سفارشی به دفتر امور مشترکین روزنامه ارسال نمائید.
- ۳. ارسال نشریه پس از رسیدن فیش و فرم اشتراک از اول و شانزدهم هر ماه آغاز می‌شود.
- ۴. لطفاً کپی رسید بانکی را تا پایان مدت اشتراک نزد خود نگه دارید.
- ۵. در صورت تغییر نشانی در اسرع وقت امور مشترکین را مطلع فرمائید.

نام: نام و نام خانوادگی:

نام شرکت یا موسسه: کدپستی الزامی است:

نشانی:

هزینه اشتراک روزنامه (مبالغ به ریال) می‌باشد.

سه ماهه	۶ ماهه	نه ماهه	یکساله
۸۲۵/۰۰۰	۱/۷۵۰/۰۰۰	۲/۴۷۵/۰۰۰	۳/۳۰۰/۰۰۰

توضیح: ایثارگران (خانواده معظم شهدا، جانبازان عزیز و آزادگان سرفراز)از تخفیف ویژه ۲۰٪ بهره‌مند می‌شوند.

آدرس: خیابان میرزای شیرازی، خیابان پانزدهم، پلاک ۴۴، طبقه دوم

تلفن: ۸۸۳۴۱۶۵۴ شماره: ۸۸۳۴۱۶۵۰

تعمیرات